

2022

48.
ROČNÍK

TRAPSAVE

Sborník literární soutěže

C
2022

~~~~~  
~~~~~  
~~~~~

Když mi země narůstá
jak pšenice a kukuřice
plavoucí na vlnách moře
a křehké lodičky "Tatka" tam
plavou jako vlny - a já
jsem .....
napíši poem napodobující
vlny
Vzpomínám si na dětství
a na vlny, jaké byly, jaké
byly a budou.

Příběh lodi jménem Kateřina

Na hlavě mám virtuální brýle a prolítám informační krajinou. Množství informací tlačící se mi do hlavy je ohromující. Jsem na to zvyklý a nepřekvapuje mě to. Pohybem oka mažu vtíravou reklamu a prohledávám další proudící kmeny a svazky dat. Koutkem oka zahlédnu něco povědomého. Zastavím pohyb a přepnu na zobrazení 2D obrazů. Někde vzadu uvidím, co hledám.

Fotografie. Hodně stará černobílá fotografie. Lehkým pohybem ruky si obrázek přitáhnu před virtuální obličej. Procesor bleskově vyhladí rozrastrované hrany staré fotky.

„Na co se dívám Uno?“ Zeptám se. Nečekám dlouho a Unin příjemný hlas odpoví. Není poznat, že je to jen stroj.

„Analogová fotografie. Naskenováno národním památkovým archívem v roce 2123.“

„Datace fotky?“

„Přepočítávám. Moment. Mám to. Porovnáním databáze oblečení, objektů a obličejů na fotografii je fotografie pořízena v rozpětí let 1986 až 1989. Podle flory je červenec a dle úhlu dopadajícího slunce je krátce po poledni.“

„Co to ty postavy vlastně dělají?“ Zeptám se hloupě a fascinovaně si fotku více přiblížím. Mám neodolatelný pocit, že jsem něco takového již někde viděl.

„Vodní turistika,“ odpoví Una. Zakroutím hlavou.

„Definuj?“

„Vodní turistika nebo krátce vodáctví byla jedna z forem turistiky, která jako dopravní prostředek využívala různé druhy plavidel, jako jsou rafty, pramice nebo kánoe...“

„Přepočítej obrázek do 3D projekce,“ přeruším její definici. Počítač ve virtuálních brýlích ožije. Trvá pár vteřin než se obrázek převektoruje do 3D prostředí. Najednou stojím mezi těmi dávno mrtvými lidmi u řeky. Ženský hlas pokračuje.

„Vodáctví bylo rozšířeno na říčních tocích, kdy vodní turisté neboli vodáci, pluli po proudu řeky různého průtoku a přesunovali se tak mezi jednotlivými tábořišti.“

„Hod’ to do barvy Uno,“ řeknu a černobílý svět kolem mě se zalije barvami. Pod brýlemi zamrkám. Přejdu k lodi a dotknu se jejího trupu. Ruka projde skrz. Znovu nejsem překvapen. Virtuální projekce je krásná věc, ale má své limity. Otočím se a přejdu k nehybným „vodákům“. Dva muži a žena. Kolem třiceti let. Všichni tři drží v rukou dřevěná „pádla“, jak mi zrovna vysvětluje Unin příjemný hlas. Zahledím se jim zblízka do tváře. Všichni se usmívají.

„Dá se ještě někde něco takového zažít?“ Zeptám se řečnický, ale nahlas. Dioda na brýlích se znovu rozsvítí, jak se snaží počítač najít odpověď. Čekám déle než obvykle. Dioda zhasne a klidný ženský hlas řekne.

„Negativní.“

Zakleji a strhnu brýle z hlavy. Realita je tmavě šedivá, a přesto zamrkám.

Celý den v práci přemýšlím, co jsem viděl. Ten pocit opětovného poznání byl a je neodbytný. Vtírá se i když zrovna jemným pohybem virtuální ruky přesunuji ve skladu stotunové kontejnery na ohromné multifunkční dopravníky. Tudíž nevnímám, že na mě něco křičí šéf. Registruji ho, až když se připojí do mé reality a jeho avatar mi skočí do výhledu. Položím několik kontejnerů bezpečně na zem a strhnu brýle.

Tak jako jeho avatar tak i v reálném světě stojí vedoucí přede mnou.

„Jaromíre, sakra co je? Minul jsi skoro o milimetr. Vezmi si volno. Jinak se stane úraz,“ řekne a já jen slabě přikývnu. Podám mu brýle a rukavice a beze slova odejdu. Cítím na sobě jeho nechápavý pohled.

Doma se ihned připojím do VR. Těším se na to, co jsem zadal. Nechal jsem počítač přes noc generovat vodácké prostředí a čekám co z toho bude. Dám Uně povel, ať to spustí.

Okamžitě stojím na břehu řeky, kde je břichem vzhůru vyskládáno několik lodí. Je jasný den. Zhruba poledne. Nedaleko hučí peřeje, a ještě o kousek dál pobořený jez. Přes zvuk masy vody uslyším ještě něco. Otočím se a... Na rozkvetlé louce za mnou se nachází různobarevné stany. Uprostřed nich hoří dřevo na ohništi.

Na něm bublá nějaké pro mě neznámé jídlo. Vůni v simulaci bohužel necítím. Kolem ohniště sedí několik postav. Jedna drží v ruce kytaru a zpívá. Zaposlouchám se do té písně. Netuším, kde ji Una stáhnula, ale je mi povědomá. Všechno je na svém místě, ale přeci jen to není ono.

Přisednu si u ohniště na zem a zaposlouchám se do další písně. Ostatní vodáci přikyvují do rytmu. Můj pohled zabrousí k převráceným lodím. Přemýšlím.

„Uno stačí! Ukonči simulaci.“

„Ukončuji.“

„Konstruktér!“

„Spouštím program Konstruktér.“

Ohned se ocitnu ve virtuální hale plné strojů. Je kombinací tovární haly 19 století a nových zařízení. Hala je obrovská. Znam to tu, protože používám tento program v práci často. Na straně výrobní haly je malá projekční kancelář. Vejdu do ní a zamířím rovnou k rýsovacímu prknu. Dotknu se ho a Una suše oznámí, že je program připraven k navrhování.

„Stáhni konstrukční návrhy lodí a pádel co jsem viděl na fotce a také dnes v simulaci.“

„Jmenuje se to kánoe a nenalezeno. Pátrala jsem i v nelegálních archivech. Firmy, které lodě a pádla před více než sto lety navrhovaly, už neexistují, a dokonce je ztracená i jejich dokumentace.“

„To je špatné. Ručně by to trvalo...“

„Mohu se pokusit vyprojektovat nové plány dle dostupných zdrojů a fotografií.“

„Opravdu? To je skvělé. Spust' to.“

„Spouštím sekvenci. Bude to chvíli trvat.“

„Nevadí. Počkám,“ okamžitě se rozhučí obrovské stroje ve výrobní hale. Lasery začnou modelovat tvárnou hmotu na obrovském soustruhu. Pocit obrovské funkční továrny je téměř dokonalý. Vyjdu z kanceláře a procházím se mezi virtuálními stroji. Nic se mi zde nemůže stát. Vše je jen jako. Po několika desítkách minut Una zahlásí:

„Proces hotov.“ Rychle přeběhnu otevřenými dveřmi zpět do projekční kanceláře.

„Promítni.“ Na velkém stole se objeví zelená loď a vedle ní dřevěná pádla. Procházím se kolem a pozoruji dokonalé dílo.
„Parametry?“

„Tato otevřená kánoe má délku 4420 a šířku 802 milimetrů. Celková hmotnost 40,6 Kilogramů. Nosnost 5000 kilogramů.“

„Tolik?“

„Ano.“

„Z čeho je vyrobena?“

„Karbonová vlákna s nanočásticemi. Je to v současnosti nejlepší materiál.“

„To mě nezajímá. Co byl původní materiál?“

„Poslední dochovaný byl plast, předtím laminát, ještě předtím dřevo, a ještě předtím kůže...-“

„Převeď na laminát.“ Loď přede mnou změní materiál. „Nová nosnost?“

„Maximálně 300 Kg.“

„V pořádku. Ještě změň barvu na červenou.“ Loď změní barvu na krvavě rudou. Nový lak se leskne.

„Vše?“ zeptá se Una.

„Ne. Ještě jí trochu oprýskej a přidej pár záplat.“ Una vše vykoná a z nové lodě se stane ošuntělá.

„Vše?“

„Ještě jméno.“

„Ano?“

„Dej tam Kateřina. To je to pravé jméno.“ Na přední části lodi se zjeví nápis.

„Hotovo?“

„Ano. Teď je to dokonalé. Vše prosím vytiskni.“

Mžourám do světla a vidím jak se z tiskárny sune veliká červená loď. Převáží se a než dopadne na zem, zachytím ji. Zabírá mi celou pracovnu. Tiskárna ještě vyplivne dvě pádla, plovací vestu a potom se vypne.

„Co to je?“ Otočím se a ve dveřích stojí manželka.

„Marie. Víš, jak praděda mluvil o těch zážitcích v přírodě?“

„Myslíš toho pradědu Aloise, který ti ve svých sto třiceti letech vyprávěl, jak za mlada trávil noci v divočině, a ještě k tomu v zimě?“

„Přesně toho.“

„Toho dědu Aloise, který říkal, že jezdili úplně samotní na malé lodi divokou řeku. Toho blázna myslíš?“

„Ano, přesně toho blázna myslím.“

„Koukám, že tě to taky vzalo.“

„Ano vzalo. Marie. Chci to zkusit jako tenkrát. Po staru.“

„Proč. Kdejaký počítač ti vygeneruje podobný zážitek ve Virtuální Realitě.“

„To ano, ale to není ono. Chci si to vyzkoušet na živo. Chci se touhle lodí odpíchnout od břehu a šáhnout si pádlem skrz vodu. Naučit se jí ovládat jako zadák. Kontrovat, odlamovat a přitahovat. Při tom si třeba zadřít třísku o dřevěné pádlo. Prostě zapádlovat si jako za starých časů. Cvaknout se.“

„Cože?“

„Taky nevím, co některá ta slova znamenají, ale mám to od Uny ve vodáckém slovníku. Chci si ty dávno mrtvá slova zažít.“

„Ses taky pomátl jak Alois.“

„Možná. Jen mě to nech vyzkoušet.“

„Dělej si, co chceš.“ Otočí se a chce odejít. Něco spatří a odstrčí mě. Uvidí jméno na lodi a zarazí se. Zahlédnu slzu v jejím oku a pak i ve druhém. Než něco řekne, obejmou ji. Chvilí se brání, ale nakonec mě také pevně stiskne. Několik minut takto zůstaneme.

„Jardo asi tě chápu. Dělej si opravdu, co chceš. Třeba i vodáctví, jestli ti to pomůže. Jen nevím, jestli najdeš nějakou reálnou řeku, kde to aplikovat.“

„Jak to myslíš?“

„Se koukni z okna.“ Lehce jí odstrčím a vyjdu na balkón. Dojde mi to až nyní. Rozhlédnu se.

Bydlíme ve 115 nadzemním podlaží v lepší čtvrti plné luxusních mrakodrapů. Není tady takový smog jako v patrech do stého patra. Zakleji. Celý obzor je betonová šed' budov a průmyslových komplexů zahalená věčným oparem. Denní světlo přes hustou mlhu na zem už ani nepronikne. Celá Evropa a vlastně celý svět je pokryt betonovými úly, v kterých se tísní miliardy lidí. Vše je přelito betonem v několika vrstvách. Jídlo se kultivuje v obrovských betonových komplexech pod umělým sluncem. Jak mi to mohlo ujít? Znovu zakleji.

„Přesně tak,“ řekne Marie. Otočím se na svoji ženu. Tentokrát mám v očích slzy já. Znovu se obejmeme.

Po dlouhém hledání jsem konečně našel řeku a myslím, že jsem připraven.

Naposledy vše kontroluji. Vedle mé staronové lodi leží mé vodácké vybavení. Nechybí tu lodní pytel a v něm náhradní oblečení, spacák, karimatka, ešus, špekáčky a spousty dalších věcí. Rum a pivo dávám rovnou do lodi. Přivazuji je k bortu.

Zjistil jsem si o vodáctví vše, co šlo, a proto mi zabralo spousty dní vše na ebazarech poshánět. Nakonec se podařilo. Někdy dost draze.

Samozřejmě jsem jen teoretik. Proto bude potřeba mít hlavně odvalu a snad proto ten rum v lodi. Ještě dotáhnu záchranou vestu na mém pruhovaném triku. Rozhlédnu se a popadnu jedinou věc co do vodácké výbavy nepatří.

Páčidlo.

Přejdou k velikému ocelovému víku od kanálu. Přiložím ho a zapřu se. Víko se nadzvedne a odskočí stranou. Uslyším ve tmě hukot vody několik metrů pode mnou. Rozsvítím čelovku, a nakonec jí i spatřím. Usměji se. Černozelené vlny naráží do zdí pode mnou. Ucítím ve tváři konečně kapky. Nasaji vůni řeky svázané několik desetiletí v betonovém korytu. Zavoní mi.

Loď protáhnu otvorem na betonový břeh a seskočím za ní. Po doušku rumu vlezu do lodi, popadnu pádlo a odrazím od břehu.

Generace vodáků, kteří tu již dávno nejsou, v mé hlavě zajásá. Nechápu, jak něco takového mohlo zaniknout. Proč se dnes nestaráme o naše přírodní dědictví? Nedokážu si vůbec představit jet na řece v opravdové přírodě. Závidím těm vodákům před stovkami let, že zažili to, co já již nezažiji. Závidím jim i to, že si toho možná ani nevážili a brali to jako obyčejnou součást jejich životů. Chci, aby se to znovu zopakovalo. Věřím, že nic není ztraceno.

Snažím se ovládnout neposednou loď uhánějící tmavým betonovým tunelem. Přemýšlím o lidech, kterým chci tento zážitek vyprávět.

Pradědovi Aloisovi. Tátovi i mamince. Svě ženě Marii. Všem neznámým lidem na ulici i známým lidem v práci.

Chtěl bych to vyprávět všem těm dávno mrtvým vodákům.
Chtěl bych to vyprávět i své nedonošené dceři Kateřině.
Všem.

Vím, že mi neuvěří, ale já jim to stejně povím. Třeba bude někdo a někdy poslouchat.

Próza nad 23 let
2. místo – Boris Černý

